

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačam 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljam velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšabi nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 213.

V Ljubljani, v ponedeljek 18. septembra 1899.

Letnik XXVII.

Cesar v Celovcu.

Iz Celovca, 17. sept.

Cesar Franc Jožef je prihajal v soboto v Celovec ob najkrajšem vremenu. Vsprejem se je vršil natanko po naznačenem sporedu. Točno ob 3. uri popoldan so naznanjali topovi in kmalu tudi slovesno zvonjenje po vseh mestnih cerkvah, da se je dvorni vlak ustavil na južnem kolodvoru. Tam so pričakovali vladarja: zastopstva dežele, mesta, mil. g. knezoškof s spremstvom, zastopniki vojaštva, plemstvo itd. Cesarja je pozdravil župan Neuner, dež. predsednik se mu je peljal do deželne meje nasproti. Kolodvorske ulice so bile polne občinstva iz mesta in okolice ter tudi od drugih krajev dežele. Požarni bramborci iz mesta in drugih krajev so stali v špalirju in skrbeli za red.

Pri cesarjevem vходу v mesto se je vozil v prvem vozu župan Neuner, za njim dež. predsednik pl. Fraydenegg in potem je prišel cesarjev voz. Cesar se je vozil v dvovprežnem vozu, na levi strani je sedel nadvojvoda Franc Ferdinand. Vidno razveseljen je odzdravljaval cesar na vse strani pozdravom množice, ki mu je navdušeno klicala »hoch«. Donel je pa na mnogih krajih in jako živahno tudi krepki naš »živio!« Pokazalo se je ta dan zopet, in to pred očmi ljubljene vladarja, kateremu je Slovenec vsikdar zvesto udan, da i tu še živi Slovenec!

Za cesarjem se je vozilo v dolgi vrsti veliko njegovo spremstvo. Cesar se je peljal v deželni dvorec, kjer so pripravili stanovanje zanj. Na dvorcu se je bila razobesila malo prej cesarjeva zastava. Po mestu je bilo za tem jako živahno kretanje in gibanje, ki se je kazalo zlasti v sredini mesta.

Zvečer je bila bakljada in razsvetljava. Požarne brambe, razna društva celovška, občinski odbor celovski itd. so se zbrali na trgu sv. Duha. Od tam so korakali v spremstvu več godeb čez novi trg pred cesarjevo stanovanje, kjer so zapela pevka društva pod oknico. Cesar se je pokazal za oknom. Ljudstvo mu je klicalo najprej z »hoch«-klici, nemško nacionalni kolovodje pa so izzvali »heil«-klicanje, takodaje »hajlanje« bilo konečno močnejše kakor »hoch«-klici!!! — Komentara ni treba! — Razsvetljava je bila vseobča, po nekaterih hišah uprav čarobna in mnogobrojne množice so si jo ogledovale do pozne ure. Proti 9. uri je začel naletavati dež, po noči je bilo hudo neurje z bliskom in gromom, a danes — v nedeljo — je ves dopoldan pošteno lilo.

Danes ob 7. uri je bil cesar pri sv. maši v mestni župnijski cerkvi sv. Ilja. Občinstvu je bil vstop dovoljen samo proti vstopnicam. Pri cerkvenih vratih je cesarja pričakoval mil. g. knezoškof s stolnim kapiteljnom in drugo duhovščino. Prišel je cesar z nadvojvodi in generali. Sv. mašo je daroval mestni župnik g. L. Unterkreuter. Cesar je ves čas klečal na pripravljenem klečalniku, za njim so bili nadvojvodje. Po sv. maši

si je ogledal v cerkvi postavljene vojaške spomenike, katere mu je razkazoval mil. g. knezoškof. — Potem se je odpeljal zopet na svoj dom in sicer v odprtem vozu, dasi je naletaval precej močno dež.

V dvorcu je sprejemal predpoludnem razne zastope in odposlanstva. Sedaj popoldne je dež odnehal in vršiti se ima izlet na Otok in v Poreče, kjer so se delale za dostojen vsprejem velike priprave.

O raznih podrobnostih Vam še sporočim.

Transvalsko vprašanje.

Vsak čas preti nastati krvava vojna med Anglijo in južno - afriško republiko transvalsko. Zdi se nam potrebno, da pojasnimo čitateljem, kaj je povzročilo to nasprotje mej obema državama.

Nesporazumje se je začelo pred leti, ko je zahtevala angleška vlada, da dovoli transvalska država Uitlandcem, t. j. naselnikom v Transvalu, boljše upravno in politično uredbo. Naselniki so bili večinoma angleške narodnosti in angleški državljani, in zato je bilo splošno mnenje, da je čisto naravno in potrebno, da vzame Angleška vso stvar v roke ter brani interese in pravice svojih rojakov.

Ko so Boerci, t. j. domačini, to videli, so energično ugovarjali proti angleškemu posredovanju; od tod nevarno nasprotje med slabotnim Transvalom in mogočno Anglijo. — Angleška vlada je pričela takoj z obsežnimi, toda jako pretiranimi odredbami, da brani in prodre s svojimi zahtevami. Transvalska vlada s predsednikom Krügerjem se ni mogla upirati. Bila je pripravljena, da zadosti v polni meri zahtevam Uitlandcev. Toda južno - afriška republika je hotela izvesti te reforme povsem slobodnih rok in ne pod nadzorstvom angleške vlade; bila je odločno proti temu, da bi se Anglija vtikala v njene notranje zadeve.

Salisburyjevo ministerstvo se je zavzelo takoj po angleško - nemški pogodbi z vso živahnostjo, kakor se nikoli, uitlandskega vprašanja; tedaj se je lahko spoznalo, da je ta podvojena gorečnost glede »zatiranih« Uitlandcev vse drugo prej, kakor objektivnost, in da je angleški vladi veliko manj do tega, da bi izboljšala položaj svojim rojakom, kakor pa do tega, da si pridobi indirektnim potom nadvlado nad Transvalom. Zahtevala je za Uitlandce, katerih je nekaj več kakor domačinov Boerov, enakih političnih pravic, pri čemur se je nadejala, da pride sčasoma vlada v roke angleškim naselnikom, — in tedaj bi bilo konec transvalski republiki, prišla bi pod neposredno gospodstvo Angleške.

Vztrajni in nezaupni odpor boerske vlade je bil potemtakem prav naraven in zakonit, toda četudi je bil pravičen, vendar se predsednik Krüger in njegovi svetovalci naposled niso mogli več vstavljati; a pokazali so pri tem svojo politično treznost in modrost. Popolnoma zapuščeni, ko se ni brigala zanje cela Evropa, ko je slabela država vsled hudih domačih razporov, ko jim je pretela gotova poguba v vojni s tako silno državo, — tedaj so se jeli umikati bolj in bolj, odjenjavali so korak za korakom, in da se izognejo vojni,

so vsprejeli slednjič program koncesij, katerega so preje odbili in katerega je predložil Bloemfontein.

Toda te prevelike popustljivosti predsednik Krüger ni učinil brez vsacega pogoja: zahteval je takoj v začetku, da kljub vsprejetemu programu Bloemfonteinovemu nima Angleška prav nobene pravice, vtikovati se v bodoče v notranje zadeve transvalske. Ker so zastopniki angleške vlade že prej večkrat izjavljali, da niso imeli nikoli tega namena, da bi skušali vzeti republiko transvalski nezavisnost, je zahteval predsednik Krüger še jedenkrat glede tega formalno izjavo, da se ne bi v bodoče več govorilo o nekakem namišljenem pokroviteljstvu Angleške nad Transvalom, — zahteva, ki ni obsegala prav za prav nič novega, kajti po pogodbi z leta 1884 se ni govorilo o nikakem pokroviteljstvu ali nadvladi, — katero pa je hotela Anglija zadnji čas oživitvoriti.

Očividno je, da bi se na ta način odpravila vsaka hinavaka in dvoumna pretveza; ako bi ne bilo angleški vladi resnično do ničesar drugoga, kakor da se izboljša Uitlandcem njihova usoda, tedaj bi se morala zadovoljiti, ker njenim zahtevam se je ugodilo, in južno - afriška kriza bi bila rešena... Zakaj se to ni zgodilo?

»Times«, strasten zagovornik in mogočen podpornik Salisburyjevega ministerstva v tem oziru, odgovarja na to vprašanje tako prostodušno, da ne preostaje več nobenega dvoma, nobene iluzije. »Gre se zato, da se utrdi premoč britanska in njene suverenske pravice v južni Afriki. Ko se to doseže, bodo dobili Uitlandci zadoščenje za vselej. Sedanje ministerstvo ne bode odjenjalo nikomur in ničemur, kar bi utegnilo zmanjšati pokroviteljstvo Anglije nad Transvalom; to pokroviteljstvo je treba nasprotno prav energično utrditi, ker le na ta način bi se dala poravnati sedanja kriza! Če se ne dá tega doseči drugače kakor z vojno, naj bode pa vojna!«

Vsakdo lahko uvidi, kam mérijo te besede najodličnejšega angleškega lista; jasno kažejo misli in namene, katere hoče in mora doseči angleška vlada, četudi z mečem in ognjem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. septembra.

Krščanski socialisti o dr. Fuchsovem spravnem načrtu. Akoravno se izjave skoro vseh nemških listov v tem strinjajo, da se zastopniki nemških strank ne udeležijo napovedane konference, goje vendar krščanski socialisti nado, da se posvetovanje vrši in da se doseže celo pozitiven uspeh. Z vso gotovostjo se nadjajo, da se odzovejo povabilu liberalni veleposestniki, Mauthnerjeva skupina in nemški liberalci. Odsotni bodo samo Schönererjanci in člani nemške ljudske stranke. Ti dve poslednji stranki bota toraj z vso silo ugovarjali eventualnim sklepom konference. Toda obstrukcija po mnenju kršč. socialistov ne bo imela nobenega uspeha. Schönererjanci sami ne bodo zmogli tega »dela« ali vsaj dolgo ne bodo mogli vztrajati v boju proti spravoljubim krogom.

54 15

pomoč nemške ljudske stranke je pa radi notranjega razdora v tej stranki zelo dvomljiva. Nižjeavstrijski zastopniki omenjene stranke ne bodo naravnost nasprotovali kršč. socijalcem, ker jih potrebujejo v deželni in mestni zastopu. — Hohenburgerjevi tovariši tudi ne bodo marali iti predaleč, ostanejo toraj samo Doberniki, Lemiš, Sylvester in Girstmayer, ki so že itak v Wolfovem taboru. Obstrukcija bo torej malo ovirala pravno akcijo in bo konferenca 24. t. m. imela kolikor toliko pozitiven uspeh, ako le ne odklonijo povabila kršč. socijanci in liberalni veleposestniki, na kar seveda ni lahko misliti, vendar se pa niti prva niti druga stranka dosedaj ni izjavila določno za udeležbo.

Pomenljiva izjava. Člani industrijske zveze v Pragi in okolici obeh narodnostij so objavili poziv na vse državne in deželne poslance s Češkega, v katerem naglašajo vsestranski propad industrije, trgovine in obrta ter pozivljajo poslance, naj naredijo spravo in tako podpirajo koristi prebivalstva. Ta poziv je podpisalo nad sto industrijcev.

V Belgradu so jako poparjeni, ker Avstrija in Rusija nikakor ne odobrujeta krutega postopanja vladnih organov pri sedanjih obravnavi proti »veleizdajicam«. Z glasnim krikom so pričeli obravnavo, a naravnost smešno je, kar se je doslej spravilo na dan. Brez vseh dokazov so mogotci zapirali neljube osebe. To se bode gotovo še maščevalo nad onimi, ki poslušajo le slepo strast in sovraštvo.

Anglija in Transvaal. Različna, a ne uradna poročila iz Pretorije javljajo, da je transvaalska vlada že odgovorila na Chamberlainov »ultimatum«. Poročila pravijo, da zahteve angleške vlade niso vsprejete en bloc, kar se pravi toliko, kot da sploh niso vsprejete. Ta sklep je baje povzročil že nepopisno razburjenje in mladi Buri zahtevajo, da se jih odvede takoj na bojišče. Ob enem se tudi trdi, da Angleži ne bodo še enkrat poskušali omejit srca Krügerja in njegovih, ker bi bilo to zanje zelo nečastno. Uradno se potrjuje, da je angleški poslanik prejel odgovor v soboto ob 11. uri in ga takoj odposlal angleški vladi. O vsebini odgovora se uradno molči. Ako je toraj odgovor res negativen, je pričakovati v najkrajšem času oficijelne napovedi vojske, za katero sta oba dela že dobro pripravljena.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. septembra.

(Presvetli knez in škof ljubljanski) je včeraj iz Sarajeva brzojavil: Povejte krščansko mislečim dijakom, ki so me zbrani pretekle srede brzojavno pozdravili, da se jim srčno zahvaljujem, proseč Boga, da ostanejo stanovitni pri edini pravih krščanskih načelih, ker tako bodo mogli resnično milemu našemu slovenskemu narodu koristiti. Delajmo složno pod zastavo Križanega!

(Osebnosti.) Dež. sodišča svetnik v Ljubljani Karol vitez Strahl je povodom svojega umirovljenja dobil naslov višjega svetnika. — Učitelj na Topli Rebi Matija Petsche je začasno imenovan pomočnim učiteljem na strokovni šoli v Kočevju. — Učitelj pri D. M. v Polju T. Čampa je imenovan učiteljem na drž. deški ljudski šoli v Pulju.

(Potres.) Danes zjutraj ob 6. uri 15 minut smo v Ljubljani čutili jako močan potresni sunek, ki je trajal okoli 5 sekund.

(Občinski svet ljubljanski) ima jutri popoldne ob peti uri v mestni dvorani izredno sejo, na katere dnevnem redu so že zadnjič objavljene točke in nekaj novih poročil finančnega, stavbinskega in policijskega odseka.

(Slovensko gledališče) otvori se v četrtek dne 21. t. m. z »Vaškim podobarjem«, narodno igro s petjem v petih dejanjih, ki sta jo spisala Ganghofer in Neuert in jo je preložil A. Funtek. V tej igri, ki se prvič vprizori na slovenskem odru, nastopi vse igralsko osobje in sodeluje v njej tudi zbor.

(Lože za gledališko sezono 1899/1900) oddajala bo intendant sama. Vsi oni, ki si nameravajo najeti ložo, a je do sedaj še niso, naj izvolijo to naznaniti gledališki intendantu najkasneje do torka 19. t. m. zvečer; naznanila sprejemajo se tudi v Šešarkovi trafiki v Šelenburgovih ulicah. — Pogoji za abonnement na sedeže ostali

so tako ugodni, kakor v prejšnji sezoni; zaradi bogatega raznovrstnega repertoarja, ki se za bodočo sezono obeta, se tak abonnement zelo priporoča.

(V Tunjicah) pri Kamniku je bil od 6. do 14. septembra t. l. sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. misijonarji U. Nežmah, M. Klančnik in Gr. Flis iz ljubljanske družbe sv. Vincencija Pavlanskega: Prepričevalni in navdušeni govori so tako razvneli farane, da po mnogih hišah ni hotel biti nihče za varuha doma, vse je hitelo v cerkev poslušat vnete govornike. Vsi farani so opravili spoved pri čč. gg. misijonarjih in so bili obhajani. Večina faranov je tudi 14. sept. prejela sv. obhajilo in sv. mašo in z odpustki pomagala svojim rajnkim dušnim pastirjem in sofaranom. Ko so odhajali čč. gg. misijonarji, so se farani težko ločili od njih in marsikatero oko se je posozilo. Bodi tudi tem potom izrečena čč. gg. misijonarjem v imenu vseh faranov pristrčna zahvala za obilno pomoč! Mili Bog pa daj, da vsejano seme obrodi obilno sadu. Na svidenje prihodnjo jesen pri ponavljanju sv. misijona! — M. Kralj, župnik.

(Kočevski mestni zastop) je soglasno sklenil izjavo, v kateri obžaluje uporabo § 14. Ob enem je izrazil srčno sočutje »nemškemu« Celju povodom zadnjih dogodkov. Okrajni glavar kočevski pa je baje prepovedal izvršitev tega sklepa, ker menda ni v nobeni zvezi z mestno upravo. — Kočevskemu mestu se mora jako dobro goditi, ker tudi v mestni svetnici politikuje in sicer z ozirom na ogromno večino slov. prebivalstva v deželi jako — korajžno.

(Ranjenec na magistratu.) V soboto po noči posredovala sta dva ljubljanska policijska stražnika pri pretepu v Udmatu. Jeden pretepačev prijel je stražnika za vrat, na kar je le ta potegnil sabljo, katero mu je potem napadalec hotel izviti. Pri tem se je ranil baje na rokah in stražnika sta razgrajče odpeljala v luknjo. Drugo jutro opazil je jetničar, da se jeden zaprtih pretepačev ves čas drži z rokama za trebuh. Pogledal je bližje in videl, da ima čez trebuh široko nevarno rano, iz katere so mu gledala čreva. Ranjenca so prepeljali v bolnico, njegova tovariša pa so izpustili. Vsekako bi bilo zanimivo pojasniti, kje je rano dobil.

(Iz Semiča.) Hranilnico in posojilnico so ustanovili v Semiču za vse štiri občine semiške župnije (Semič, Črešnjevce, Kot in Vinji Vrh). Prvo načelstvo sestoji iz naslednjih oseb: Načelnik: Matija Bartel, nadučitelj v Semiču. Odborniki: Andrej Lavrič, kaplan v Semiču, Janez Malnarič, posestnik, Valentin Marčič, kaplan v Semiču, Ivan Šušteršič, župan in posestnik, Stefan Mihelčič, posestnik; Jožef Simonič, posestnik, Matija Bukovec, posestnik, Janez Skala, posestnik. — Nova zadruga je že vpisana v zadržni register in bo začela poslovati s 1. novembrom t. l. V nadzorstvo sta voljena preč. g. Anton Aleš, dekan, in Emanuel Kaftan, c. kr. poštar v Semiču.

(Volitev v pridobninsko komisijo.) Predsedstvo trgovske in obrtniške zbornice naznanja, da se je shoda pridobninskih zavezancev 4. razreda v priredbenem okraju mesto Ljubljana udeležilo nekoliko zavezancev, katerih večina priporoča v izvolitev za komisijjska uda: g. Franciška Baraga, sobnega slikarja v Ljubljani (Gradišče 8) in gospoda Ignacija Čamernik, kamnoseka v Ljubljani (Komenskega ulice 28) in za namestnika: g. Engelberta Franchetti, brivca v Ljubljani (Jurčičev trg 3) in g. Franciška Zabukovec, branjevec, gostilničar in posestnik v Ljubljani (Cesta na Loko).

(Koroške novice.) Dne 4. t. m. je pogorelo v Gričah blizu Beljaka pet poslopij. — Shod c. kr. kmetijske družbe bode v nedeljo dne 24. t. m. pri Hafnerju v St. Štefanu na Zilji, na katerem bode govoril g. potovalni učitelj V. Šumi o mlekarstvu. — Umrl je na svojem posestvu »Sipperhof« pri Žihpolji cesarski svetnik in bankir Anton vitez Ehrfeld v 81. letu svoje starosti. — Sodnim pristavom za Pliberk je imenovan g. dr. Lederer. Radovedni smo, li zna toliko slovenski, da bode mogel v povsem slovenskem kraju občevati z ljudstvom. — G. dr. A. Petak s celovške gimnazije je premeščen na Dunaj; g. E. Bruno z Dunaja pa na gimnazijo v Beljak.

(Iz celovške škofije.) Preč. g. Florijan Isop imenovan je knezošk. duhovnim svetovalcem in dekanom za dekanijo Spod. Dravograd; č. gosp. Riedl Jožef je dobil faro Motnico; č. g. Vaclav Čeh, župnik na Gozdanjah, pride za kanonika v

Velikovec, oziroma za župnika na kapiteljsko faro v Štebnu; č. g. Rasser Oskar, kapelan pri Fari, je imenovan za veroučitelja petrazredne ljudske šole za dečke v Celovcu; č. g. Moser Ferdinand gre za farnega oskrbnika v Št. Donat in č. g. Karol Hrabar, farni oskrbnik na Jezeru pride v ravno tej lastnosti v Št. Lipš. Vč. g. Hasslacher Franc, župnik glavne fare v Millstattu, je stopil v stalni pokoj; glavno faro bode okrhoval kot provizor dosednji kaplan č. g. Hochl Benedikt. Jesenski farni izpit se bode vršil od 10. do 12. oktobra; oglašeni je 18 gospodov.

(Novi grb celjskega mesta) so tri zvezde v pruskih barvah. Tako so, kakor poroča »Domo vina«, določili celjski mestni očetje. Kaj pa poroče na to graško namestništvo?

(Politično društvo »Edinost«) je na zadnjem javnem shodu v Barkovljah sklenilo naslednjo resolucijo: »Pozivljajo se slovenski in hrvatski poslanci v slovanski kršč. narodni zvezi na Dunaju, da interpelirajo osrednjo vladu, ali je postopanje tržaškega namestnika v soglasju z njenimi intencijami in načeli ali ne? Ako ne, kaj misli c. kr. vlada ukreniti, da se da zadoščenje žaljenemu slovenskemu in hrvatskemu narodu na Primorskem in da se to postopanje ne nadaljuje? Ako pa osrednja vlada soglašja s svojim namestnikom v Trstu, ali hočejo iz tega izvajati potrebne posledice?«

(Poziv rodoljubom.) Proti italijanski nakani, o kateri smo zadnjič govorili, se je ustanovilo v Pazinu v Istri hrvatsko dijaško podporno društvo. Odbor tega društva ima namen priskrbeti siromašnim učencem hrvatskega gimnazija brezplačno hrano in stanovanje, oziroma proti zelo nizki odškodnini. Da bode odbor mogel vršiti svojo nalogo v polnem obsegu, obrača se do vseh rodoljubov, da ga podpirajo pri tem važnem početju. Le ob uspešnem delovanju tega društva omogočeno bode marsikateremu siromašnemu, a nadarjenemu učencu, da se izobražuje nadalje in da bo enkrat svojim roditeljem in svojemu narodu v krepko pomoč. Podpore je pošiljati odboru »dijaškega pomožnega društva v Pazinu«.

(Devinsko županstvo) je ob deželni cesti dalo napraviti table s slovenskimi napisi. Lahoni so seveda vsled tega silno razburjeni.

(V hrvatsko gimnazijo v Pazinu) se je vpisalo nad 100 učencev. To število pač dokazuje, da je bila gimnazija potrebna.

(Tiskarna na Krku.) Kakor smo že poročali, se je otvorila te dni na Krku v škofovski palači novo ustrojena katoliška tiskarna. V prospektu se piše: Preskrbljena je s stroji najnovejšega zistema in s črkami na izbero v obliki in velikosti iz prve dunajske tovarne; zadovoljiti bo mogla vsem zahtevam modernega tiskarstva. Upravištvu tiskarne bode sprejemalo naročila vseh tiskarskih del, v kolikor se ne bi protivila načelom vere in krščanske morale, ter jih bode izvrševala točno in po najzmernejših cenah, ker tiskarna ni utemeljena iz želje za dobičkom. — Želimo ji obilo vspeha!

(Dr. R. Kvekić) je, kakor čitamo v »Narodnem Listu«, 1. t. m. zapustil Boko ter se preselil kot odvetnik v Trst. Dr. Kvekić že več let zastopa Boko v Dalmaciji v deželni in državnem zboru, a še nikdar ni poročal svojim volilcem. Sicer pa je ta srbski zastopnik tudi v poslanski zbornici jako redka prikazen.

(Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku) naznanja trgovinski in obrtniški zbornici, da se bode ponudbena razprava za dobavo raznih predmetov iz bakra, cina, cinka, brona, mesinga, svinca in železa za leto 1900 vršila dne 2. oktobra t. l. Splošni in posebni pogoji, ponudbeni vzorci itd. se lahko pri imenovanem ravnateljstvu upogledajo, ali pa proti plačilu poštnine na zahtevanje upošljejo. Ponudbe in morebitne priloge je kolekovati po 50 kr. pola ter imenovanemu ravnateljstvu poslati najkasneje do 2. oktobra t. l., 11. ure dopoldne.

(Zakupni razglas.) Zaradi zagotovljenja kruha in ovsa za leto 1900. se bodo vršile zakupne obravnave pri oskrbovalnih magacinih in sicer v Mariboru 3. oktobra, v Gorici 5. oktobra in v Celovcu 6. oktobra t. l. Ponudbe se morajo vpsolati najkasneje do 10. ure dopoldne dotičnega dne na dotične oskrbovalne magacine. Natančni pogoji se lahko upogledajo pri zgoraj omenjenih vojaških magacinih. Zakupni razglas obsegajoč

podatke glede množine predmetov, ki so dobaviti, splošni pogoji in ponudbeni formular se lahko upogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Blaža Potočnika slavnost) se je včeraj v Št. Vidu nad Ljubljano zelo slovesno izražila, žal, da je nekoliko nagajal dež; obširneje poročilo objavimo jutri.

(O potresu) smo dobili poročila iz Preske, Rudnika, Vodič, Sv. Jošta, Domžal, Homca, Besnice, Komende, Tunjic, Škofjeloke in Črnuč; poročila razen dveh soglašajo, da je bil potres ob 6 uri 14 minut.

(Z medvedom) se je srečal, kakor se poroča iz Otočca dne 2. t. m., kr. cestar Ivan Šimokovič, vračajoč se iz Janjše proti domu. Šimokovič je imel samo dežnik pri sebi, a vendar ni zgubil poguma. Zagrabi hitro nekaj kamnov ter jih pomeče na medveda. A ta se postavi na zadnji nogi ter gre proti cestarju. Mož zbeži ter zleze na drevo ob cesti, medved se postavi na stražo pod drevesom in tako se opazujeta nasprotnika. Medvedu konečno poidi potrpežljivost, raztrga klobuk, ki je cestarju pal z glave, ter jo pobaše zopet v šumo. Cestar čaka še pol ure na drevesu, potem pa gologlav in preplašen beži domov.

(Orožnik — razbojnik.) Prebivalce v Lajta St. Miklosu na Ogerskem je razburilo dne 8. t. mes. grozno razbojstvo, tembolj, ker ga izvršil znani orožnik Molnar. Tistega večera povspel se je Molnar v orožniški opravi skozi okno v spalnico krčmarja Hughja, in je planil s sekuro proti njemu in njegovi ženi, da ju umori in oropa. Krčmar se pa še o pravem času prebudi, in med napadenima soprogoma ter orožnikom se je razvila huda borba na življenje in smrt. Orožnik je potegnil na to svojo sabljo in si pomagal z njo pri napadu, ali ker se je krčmar silno branil in še hujše vpil na pomoč, je pobegnil Molnar skozi okno. Potem se je skril pri nekem prijatelju in ga prosil civilne obleke, a predno je mogel uiti, so ga že vjeli. Orožnik je priznal svoj zločin in je rekel, da ga je privedel do tega denar, katerega je imel krčmar spravljene v skrinji. Potem so mu še dokazali, da je on okradel poštno blagajno za 804 gld. 28 kr.; zato se jim je čudno zdelo, da niso mogli dobiti zločincev, ker jih je iskal — orožnik Molnar. Napadeni krčmar in krčmarica baje ne bodeta okrevala.

(Draga večerja.) Somborski kmet Ivan Stolišić je prodal te dni za 350 gld. žita in prišedši domu je skril svoj papirnati denar — v peč. Žena — ne vedoča za denar — napravi zvečer v peči ogenj, da skuha možu večerjo. Stolišić je sladko večerjal, potem pa je hotel pogledati in še enkrat prešteti denar, ne da bi ga žena videla. A kdo si more misliti njegovega strahu, ko je videl, da mu je skrite bankovce žena popalila.

(Morje Jokaj.) slavnj mažarski pisatelj, se je v petek poročil z mlado igralko Bello Nagy.

(Katastrofa v sinagogi.) Iz Berolina poročajo, da je padla v židovski sinagogi v Lentschitzu s stropa jedna svetilka, kar je povzročilo tak strah med Židi, da je v gnječi 32 žena in otrok našlo smrt, ranjenih pa je bilo nešteto.

(Kdo demonstuje za Dreyfusa.) Neki nemški list poroča, da so demonstrantje, ki so razgrajali pred francoskim konzulatom v Budimpešti, odšli potem — v židovsko sinagogo. Kdo je torej demonstroval za Žida Dreyfusa, je pač očitno.

(Devet milijonov besed.) Iz Pariza se poroča, da je odposlal brzojavni urad v Rennesu med Dreyfusovo obravnavo okoli devet milijonov besed v svet. Devet milijonov besed! To je število, katero si mora človek poprej upodobiti, predno si je more predstavljati. Mislimo si steno-grafa, ki more zapisati dvesto besed v jedni minuti — kar zmore le najboljši zborniški steno-graf — in pisati bi moral jeden cel mesec brez prestanka, po noči in po dnevi, z isto hitrostjo, predno bi napisal devet milijonov besed. Ako računimo prostor, katerega zavzema jedna beseda na ozkih listkih pri brzojavnem aparatu, — le za jeden centimeter, bi znašala dolžina listka, na katerem bi bilo devet milijonov besed, nič manj kakor devetdeset kilometrov. Devet milijonov tiskanih besed obsega slednjič devet debelih zvezkov besednjaka, katerih vsak šteje po tisoč strani.

(Zakonski prepis.) On (nevoljen): »Norec sem bil, ko sem te vzela.« — Ona: »Tako! A zdaj pa

nisi več norec?« — On: »Ne, apametoval sem se.« — Ona: »No vidiš, za to se moraš le meni zahvaliti.«

Društva.

(Krščanskemu ženstvu v Ljubljani!) Krščansko ženstvo v Ljubljani se uljudno vabi na ustanovni shod »Krščansko-socijalne ženske zveze«, ki bo v nedeljo 24. septembra ob 5. uri popoldne v veliki dvorani »Kato-liškega doma«. Vspored: Pozdrav predsednika »Slovenske krščansko-socijalne zveze«; poročilo pripravljalnega odbora; govor č. gospoda Evgena Lampeta o pomenu ženske organizacije; razgovor o ustanovitvi ženske zveze; volitev odbora. Pri-stop k zborovanju ima samo ženstvo in povab-ljeni gostje. Krščanske žene in dekleta, pokažite s številno udeležbo, da zahtevate v ogromni ve-čini vpliv krščanstva na družino in na javno živ-ljenje!

(Slovensko kat. del. pevsko društvo »Zvon«) sklicuje svoj izvanredni občni zbor na dan 24. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilno gos-poda Antona Kreka na Bregu št. 18, k obilni vdeležbi vabi vse redne in podporne člane.

Odbor.

(Klub slovenskih biciklistov »Ljub-ljana«) priredi svojo četrto, oziroma letos drugo in zadnjo narodno dirko dne 8. oktobra. Pri tej dirki dirkala bodo tudi druga slovenska kole-sarska društva za svoja prvenstva na dirkališči. Natančnejši vspreddirke sledi v kratkem.

(Dijaški kuhinji v Kranji) so v času od 15. majnika do 15. avgusta 1899. izročili, ozi-roma doposlali p. n. gospodje, dame, uradi in družbe naslednje darove: preostanek od majni-kovega izleta II. a. gimn. razreda 60 kr. dr. Fr. Prevc: kazenska pravda 10 gld., A. St. S. daroval 5 gld., mestna občina Kranj, letni prispevek 200 gld., pater B. Vovk v Brežicah 2 gld., neimeno-vana dobrotnica v Kranji 10 gld., profesorski ko-legij (izvzemši onih, ki posebej prispevajo) za mesec junij 4 gld., iz pušice pri g. P. Mayrju tretjina za dijaško kuhinjo 1 gld. 50 kr. 38¹/₂ kr., kaplan Ivan Volk iz Velesovega 2 gld., Fr. Berlec iz Rudolfovega 2 gld., dekan Fr. Kummer iz Stare Loke 10 gld., župan Mat. Bobnar iz Lahovič 65 kr., prof. Ant. Peterlin 5 gld., prof. Sim. Rutar v Ljubljani 50 kr., visoki deželni zbor vojvodine Kranjske 250 gld., župnik Ant. Jamnik v Sorici »nekaj pogrebne po ranjem Maksu Veja« 4 gld., »med svetnikom Alojzijem in Pavlinom 4 stari znanci v Podbrezjah« 5 gld., mestna občina Kranj namestu venca na krsto svojemu častnemu me-ščanu grofu Hohenwarthu 20 gld., profesorski kolegij za mesec julij 5 gld., Mat. Bobnar iz La-hovič 25 kr., dež. sodni svetnik dr. Mart. Travnar iz Ljubljane 10 gld., župnik Val. Bernik na Holmcu 3 gld., koncertni vodja Mat. Hubad iz Ljubljane 66 kr. »katere je po nepotrebnem plačal profesor Štritoš«, »strijčeva nečakinja« 3 gld., in »njen iz-voljenec« 2 gld., »sanitetni korporal« 50 kr., »Tržčan« 50 kr., Jan. Ev. Sirc »polovico vstop-nine k koncertu 7 gld. 63 kr., dekan Jan. Novak iz Radovljice 5 gld., J. Tosti, gostilničar v Ljub-ljani 2 gld. in Ign. Fock »za poravnavo« 5 gld., župnik Matija Preželj v Mavčičah 5 goldinarjev. — Ko odbor z iskreno hvaležnostjo beleži te ve-likodušne darove, prosi ob jednem prav prirčno vse p. n. mladino ljube, da ohranijo i nadalje svojo naklonjenost dijaški kuhinji v Kranji, ker bo ob razširjenji gimnazije s šolskim letom 1899/1900 na 7 razredov s 5 vzporednicami potreba sigurno jako velika.

Telefonska in brzojavna poročila

Celoveo, 18. septembra. Danes zjutraj se je podal cesar k vajam. Nebo je oblačno.

Dunaj, 18. septembra. Grof Thun se odpelje jutri v Meran, kamor pride cesar v sredo od vojaških vaj.

Dunaj, 18. septembra. V političnih kro-gih se govori, da bodo vladne naredbe, ti-kajoče se nagodbe z Ogersko, objavljene po § 14. koncem tega ali pričetkom prihodnjega tedna.

Dunaj, 18. septembra. »N. Fr. Pr.« piše, da je pri shodu mladočeških zaupnikov predlagalo 10 udeležencev, da se mladočeški poslanci ne udeležijo posvetovanja pri doktor Fuchsu, ker Čehi še niso dobili zadoščenja za razžaljenje povodom nemirov v Pragi. Ta predlog se je pa po govoru dr. Herolda od-klonil.

Dunaj, 18. septembra. Radikalne nem-ške stranke so sklenile, da ne pošljejo svojih zastopnikov na posvet k Fuchsu. Vsled tega bo dr. Fuchs na konferenci dne 24. sept. izjavil, da se njegovemu povabilu na posvet niso odzvale vse stranke, da je torej vsak razgovor brezuspešen ter da je v tem po-gledu njegova naloga završena.

Dunaj, 18. septembra. Vojaški naredbeni list poroča, da je odpoklican polkovnik Schneider kot vojaški atašej pri poslanstvu v Parizu. Ta odslovicev je v zvezi z zadevo Dreyfusovo.

Praga, 18. septembra. »Hlas Naroda« poroča z Dunaja, da je imel baron Chlu-mecky nalogo, sestaviti prehodno minister-stvo, katerega proglasitev in jedina naloga bi bila, dognati volitve v delegacije. Ker se je pa po dogovorih pokazalo, da bi tudi ta ministerska sprememba ne zagotovila volitev v delegacijo, ker opozicija poprej o tem neče ničesar slišati, dokler se ne razveljavijo jezi-kovne naredbe, zato je naloga Chlumeckega končana.

Brno, 18. septembra. Poslanec Lecher je sklical shod volilcev, katerim je pojasnoval politični položaj ter se izjavil proti temu, da bi opozicija poslala svoje zaupnike na posvet k predsedniku Fuchsu; dejal je, da je to le zanjka, katero je vlada nastavila opoziciji. V tem smislu se je vsprejela predložena re-solucija.

Turin, 18. septembra. Včeraj je trčil na kolodvoru Novi osební vlak ob dve loko-motivi. Jedna oseba je ubita, deset ranjenih.

Pariz, 18. septembra. Nekaj antisemitov je skušalo sinoči Guerina in tovariše pre-skrbeti s živežem, toda policija jih je zasa-čila. Antisemiti so ubežali in štirikrat ustre-lili na policaje. Ranjen ni nihče, napadniki neznani.

Pariz, 18. septembra. Policija je prišla dva antisemita, ki sta hotela dovesti živeža Guerinu. Jeden teh je sin bivšega policijskega komisarja. Ko so ga zasledovali, je padel in se nevarno ranil.

Oporto, 18. septembra. V zadujem tednu ste oboleli za kugo dve osebi, tri so pa umrle.

Kapstadt, 18. septembra. Voditelji Bu-rov so prejeli brzjavko, v kateri se glasi, da transvaalska vlada noče ničesar čuti o suvereniteti Anglije, hoče pa ugoditi zahtevi glede priznanja volilne pravice po preteku sedmih let in določeb pogodbe iz leta 1884.

Neprekosljivega učinka je

Tanno - chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga 1 566 12

Ilekarna Milana Leustek-a v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Razpošilja z obratno pošto.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazo-vanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
16	9. zvečer	729.4	14.3	sl. jug.	dež	33.3
17	7. zjutraj 2. popol.	726.8 729.0	13.5 13.2	sl. vzsvz. sl. sszh.	dež ,	
17	9. zvečer	731.5	11.8	sl. sever	oblačno	16.3
18	7. zjutraj 2. popol.	732.8 732.4	11.9 16.9	sl. sever sl. svzh.	oblačno del. oblac.	

Srednja temperatura sobote 14.1°, normale: 14.8°.
Srednja temperatura nedelje 12.8°, normale: 14.6°.
Danes ob 6¹/₄ uri precej močen potres.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 10. do dne 16. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Goveje meso I. v. kg	— 60	Pšenična moka 100 kg	15 50
» » II. » »	— 56	Koruzna » » »	8 20
» » III. » »	— 48	Ajdova » » »	18 —
Telečje meso » »	— 60	Fižol, liter	— 10
Prasičje » sveže » »	— 70	Grah, » » » »	— 10
» prek. » » »	— 80	Leča, » » » »	— 12
Kostrunovo meso » »	— 36	Kaša, » » » »	— 10
Maslo » » » »	1 —	Ričet, » » » »	— 10
Surovo maslo » » »	— 95	Pšenica . . . 100 kg	9 20
Mast prasičja » » »	— 76	Rž » » » » »	7 —
Slanina sveža » » »	— 60	Ječmen » » » »	6 50
» prekajena » » »	— 70	Oves » » » » »	6 50
Salo » » » » »	— 60	Ajda » » » » »	8 80
Jajce, jedno » » »	— 3	Proso, belo, » » »	9 —
Mleko, liter » » »	— 8	» navadno » » »	6 50
Smetana, liter » » »	— 40	Koruzna » » » »	6 60
Med » » » » » kg	— 70	Krompir » » » »	2 50
Krompir » » » » »	— 3	Drva, trda, seženj	6 80
Piščanec » » » » »	— 60	» mehka, » » »	5 —
Golob » » » » »	— 18	Seno, 100 kg » »	— —
Raca » » » » »	— 75	Slama, » » » » »	— —
Gos » » » » »	— —	Stelja, » » » » »	— —

Umrli so:

15. septembra. Ana Teran, zasebnica, 77 let, Marije Te-
rezije cesta 6, neoplasma.
16. septembra. Avgusta Jager, delavca hči, 6 mesecev,
Bohoričeve ulice 26, želodčni in črevesni katar.

Zahvala. 765 1-1

Vsem dragim prijateljem in znancem, ki so mi
povodom smrti moje iskreno ljubljene, nepozabne so-
proge, gospe

Ane Teran vdove Čadež

zasebnice

na tako ljubezniv način izrazili svoje sočutje, kakor
tudi onim, ki so drago pokojnico spremili k zad-
njemu počitku, in darovalcem krasnih vencev izrekam
svojo najpristranejšo in najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1899.

Anton Teran

v imenu vseh sorodnikov.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna

alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh
bolezni (I.) 20 37

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna
za otroke, prebolele in mej nosečnosti.

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

Pekarija

s prodajalnico in stanovanjem, zelo prikladna
za pekovsko obrt, odda se po primerno nizki
ceni. — Več poizvse v Florijanskih ulicah
štev. 29. 763 1-1

„Glavna slovenska hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“,

pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3
v Ljubljani,

sprejema in izplačuje

hranilne vloge po 4½% obresti

od dne do dne brez odbitka in brez
odpovedi.

Za brezplačno pošiljanje denarja so položnice
na razpolago.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot goto-
vina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik,

predsednik.

757 2

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co.

na Dunaji) je naj-
cenejše in najpripravnije sredstvo za domačo porabo pri
leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom
jedne ure. Dobiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljub-
ljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11-6

Grozdje na prodaj.

Posestnik Anton Rešeta na Vipavski
Planini št. 80 prodaja grozdje v svojem vino-
gradu od 60 kvintalov naprej po dogovoru. Grozdje
je lepo in zdravo.

Kupci naj se oglašijo 21. t. m. pri omenjenem
posestniku. 762 1-1

Učne knjige za vse šole

kakor tudi

vse druge šolske potrebščine

priporoča 759 3-3

L. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Dvorski trg št. 3.

Naznanilo o otvoritvi trgovine.

Podpisanec si usojam čestitemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem
otvoril

trgovino z železnim blagom v Ljubljani, Wolfve ulice št. 8

(preje A. C. Achtschin).

Na podlagi večletnega delovanja v tej stroki sem v prijetnem položaju
ustreči željam in potrebam svojih čestitih odjemalcev; potrulil se bodem svojo
trgovino imeti založeno z najboljšim blagom ter si z nizkimi cenami in strogo
solidno postrežbo pridobiti trajno zaupanje p. n. naročnikov.

Uljudno Vas torej prosim, da me z Vašim cenjenim obiskom počastite, ter
beležim z odličnim spoštovanjem udani

F. Golob.

764 3-1

Posebno se Vam priporočam pri nakupovanju

kuhinjske oprave, gospodarskih predmetov,
obrtnega orodja, ključavničarskega in kovin-
skega blaga ter raznovrstnih specialitet.

Knjigarna Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 639 6-4

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah broširanih in v trdnih šolskih
vezih po znižanih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Telefon šte. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet šte. 847 533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4½%.

Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 18. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 » 90 »
Avstrijska zlata rent 4%	117 » 90 »
Avstrijska krona rent 4%	100 » 25 »
Ogerska zlata rent 4%	117 » 40 »
Ogerska krona rent 4%	95 » 30 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	907 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	371 » 10 »
London vista	120 » 60 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 95 »
20 mark	11 » 79 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 56½ »
Italijanski bankovci	44 » 50 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dne 16. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 » 45 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	128 » 50 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 75 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » — »
Priporitne obveznice državne železnice	215 » 25 »
» južne železnice 3%	168 » 50 »
» južne železnice 5%	118 » — »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijske rubežne srečke, 10 gld.	20 » 85 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	29 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	83 » 75 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 20 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 » 50 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3225 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	434 » 50 »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73 » 25 »
Splošna avstrijska stavbna družba	103 » — »
Montanska družba avstr. plan.	285 » 50 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	185 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promene za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.